

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Januarius 23 - dik napján, 1816 - dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' *Quotidienne* nevű újság azt jegyzi-
meg, hogy a' közönséges botsánatot illető
projektumnak a' Király' gyilkolókról szol-
ló tikkelye, mellyel ez a' projektum a'
Követek' kamarájában, a' Király' első ja-
vallása ellen keményebbé tétetett, éppen
a' *Három Királyok'* napján erőssítettet-
meg.

A' Királynak egy új rendelése szerént,
ezentúl négy Marschallok teszik, mint
testörző fő vezérek, a' Királyi udvarnál
való szolgálatot. A' szolgálatjuk három-
három hónapot tart, 's az alatt az udvar-
nak abban a' részében laknak, melynek *Pa-
villon de Flore* a' neve. Januarius' 1 - ső
napján Marschal Victor szállott - bé oda,
's egy fertály esztendeig ő parantsol ott a'
testörző seregeknek. Az új esztendei fé-
nyes pompázásokat is, mellyeket ezen se-
regek a' *Thüillieria'* udvarán tettek, ő ve-
zérlette. —

Azoknak a' fő tiszteknek neveik, kik
az utolsó özszeesküvésért most az *Abba-
tziai* nevű fogházban ülnek, ezek: Gene-
rális *Belliard*, *Ornano*, *Cambrone*, *Drouot*,
Debelle, *Dufour*, *Decain*, Contre - Admi-
ralis *Linois*, Oberster *Eoyer*, és *Fau-
dous*. — Ezeknek száma Jan. 9 - dikén
még kettővel neveltetett, úgymint Gene-
nalmájor *Bartonnal* és a' belső bátorságra

vigyázók' Kapitányával *Tomasinnal*. — A'
Debelle és *Drouot* processusok minden órán
elkezdődik.

Mondják, hogy ezen napokban azt a'
híres *Leautét* (másképpen *Jourdenilt*) is,
ki az 1792 - dik esztendőben, az úgy neve-
zett *Septemberezésről* a' Párisi lakosokhoz
intéztetett *Circularét*, melynek a' tudva lé-
vő kegyetlen vérontás lett volt következé-
se, aláírta volt, megtalálta és elfogta Ha-
re városában a' politzia.

Januarius' 6 - dik napján ekképpen in-
nepelte - meg a' Királyi familia a' *Három
Királyok'* szent napját: — A' Királyt a'
Spanyol Követ mise - halgatásra kísérvén, az-
után külömbkülömb andientziaadások vol-
tak ő Felségénél, a' kinél ugyan azon est-
ve nagy asztal volt, melynél jelen voltak a'
Királyon kívül *Angouleme* Hertzezné, a'
Király' ötse *Monsieur*, ennek kisebb fia
Hertzeg *Berry*, az Orleáni özvegy Hertzeg-
né, *Bourbon* Hertzezné, és Princz *Conde*.
Az esmeretes *Királypogátsát* is feltettek az
asztalra. A' Sorsvonás Princz *Condét* tette
Bab - Királyá, és ő *Angouleme* Hertzeznét
választotta Királynévá. Ez megesvén a' Ki-
rály felállott 's ivott a' Bab - Király' és Király-
né egészségéért.

Jan. 17 - dikén ismét fényes katonai
pompát tartottak mise után a' *Thuillieria'*
udvarána' nemzeti örző seregeknek két Lé-
giói, a' Királyi testörzőknek két Regiment-

jeik, 's néhány tsapat lovas Grenadirosok és Vadászok. *Monsieur* és *Hertzeg Berry*, *Belluno*, *Reggio*, *Raguza*, és *Tarent* Marschalloktól, és sok más Generálisoktól kísértetvén, a' sereghez lementek, annak sorait bėjárták, némelly tisztékhez barátságosan hozzájok szollottak; 's a' seregek éljen a' Király! kiáltással fogadták őket. —

Rennesben a' Lineaseregből 96 emberek jelentették vala bé magokat, hogy a' Királyi testörző seregben szolgálni kívánnának, de tsak 46-tot vettek-bé közöttük, mlnthogy tsak ezek bizonyithatták-meg illendő módon a' Király éránt való jó indulatjokat.

Az *Elfoglaló* ármáda' fő vezérének *H. Wellingtonnak* határozása szerént, *Cambrai*, *Peronel*, és *Bouchain* várát *Anglus*, *Landrecies*, és *Maubeuge* várát *Orosz*, *Quesnoy* és *Condét* Hannoveranus, *Valencienest* Dánus seregek foglalják-el és tartják őrizet alatt, az utolsó kötés szerént valami 5 esztendeig. —

Itt következnek még némely megjegyzések a' Követek' kamarájának Jan. 6-dikán tartott üléséről. A' halgatók soksága igen nagy volt, kik között sok külső Követségi személyek és egyéb idegenek szemléltettek. Legelőbb Fő Minister *Richelieu* mondott-el egy fontos beszédet, melyben egyebek között ezek is elő fordultak: — „A' Ministerek tudósították a' Királyt a' Kamarának mostani vélekedései felől, melyekben a' jó gondolkodásbéli közönséges megégygyezés mellett is tsakugyan ily sok ellenkezés fordúlt elő. Ő Felsége a' 38 személyeknek számkivettetésbe való küldtetéseket illető Rendelés éránt való kéttsegkedést, betsületes dolognak tartja, melyre nézve nem bánja, ha ezen tekintetben a' *Rouchrolles* úrtól javasoltatott jobbitás az ezt illető tikkelybe bététetik. Elfogadja ő Felsége a' Bitangolónak familiájára nézve javasoltatott változtatásokat is: de tsak ezek is azok a' jobbitások, mellye-

ket ő Felsége a' maga projektomán tétetethetni gondol.“ —

Ekképpen a' projektomnak minden tikkelyeit elővévén, rendre mindenikre nézve megmútogatta *Richelieu*, hogy a' biztosságtól azokon tétetethetni jóvallott változtatások rosszszak és nem helybehagyhatók legyenek. Szavait ekképpen végezte: —

„Az 5-dik tikkely alatt még rettene-tesebb eszközt javasolt nektek a' biztosság, a' melly által, más formában ismét behozódnának a' *Confiskálások*. *Tiberius* tol fogva *Bonapart* éig azt a' színt akarták adni a' *Confiskálások*nak, hogy azok a' kártételeknek visszatérítéséül szolgálnának: pedig a' *Confiskálások* nem egyébre szolgáló eszközök, hanem tsak arra, hogy a' revoluziók meg ne szüntetődhessenek. Hagyjuk-meg, Uraim, a' Felséges *Bourbon* famllianak azt a' ditsósséget, hogy ezen *Confiskálások*at eltörlötte, 's ekképpen mintegy a' szenvedéseknek és büntetéseknek örökségrül örökségre való általplántatását semmivé tette. —

„Mit mondjunk végezetre a' Király' gyilkolókat illető utolsó pontrol, melynek a' Király' projektomához való hozzáadattása javasoltatik, minekutánna már azt megmondottuk, hogy a' Király ebben meg nem égygyez. Azokat az okokat, mellyek egy Fejedelmet arra indithatnak, hogy ne' akarja, hogy őtet a' maga egyszer kimondott megbotsátásánál egyébre emlékeztessék, *nem a' földön nem az emberek közt kell keresni; az égből jönnek ezek alá.* és akár a' mártír Királynak (*16-ik Lajosnak*'), akár a' mostani Király' egészszén különös nagylelkűségének sugallásai legyenek, nekünk minden esetben elégséges tudnunk azt, hogy e' légyen a' Királynak akaratja, és kinek tettzene megpróbálni azt, hogy magát egy ilyen akaratnak ellene szegezze? Azon végzem szavaimat, hogy az urakat kérésem által kényszerítem, ne engedjék-meg azt, hogy közöttök egy kegyelmet ígérő törvény [meghasonlásnak okául szolgál-

gáljon: adja inkább az isten, hogy azurak között való egygyesség, a' közönséges egygyességnek és minden Frantziák' egymás-eránt való megengesztelődésének, érzékenyítő példaképe legyen."

Tsakugyan nem használhatott erre a' 7-dik tikkelybe befoglaltatott tárgyra nézve a' *Richelieu* gyökeres 's ministeri méltóságos beszédje is. Sokkal többen voltak az ellenkezők. — „Lehetnek, így szollott *Bethisy* nevű tag, olyan esetek, a' melyekben keményebb lehet, sőt keményebb is lenni kéntelenítettik ez a' törvényhozó kamara, mint maga a' Király. Ezen esetek közzé számlálta a' fennforgó kérdést is. Sokak nagy megelekedéssel halgatták a' beszédjét, 's mint már megírtuk az ő javallása a' voksolóknak tsak nem közönséges többsége által meg is erőssítettett. A' voksoló képviselők száma 366-ra telt, kik közzül 334 által a' biztosság' javallása ezen egy tikkelyre, tudni illik a' Király' gyilkolókra nézve is, megerőssítettett; az azt ellenkezők' száma 32-tőre telt.

Párisi levelek erőssítik, hogy December 21-dikén a' Követek' kamarájának ülésében nagyon botránkoztató környűllás fordúlt légyen elő a' Gróf *Lavalette* elszökése miatt. A' tagok már nagy számmal begyülekeztek vala a' szalába, midőn *Richelieu* és *Vaublanc* Ministerek is belépvén, egyszerre így kezdetek a' sok tagok' kiáltozni: — „Le kell tenni a' Ministereket, mert árulók; el hagyták szökni *Lavalettét*; el kellene őket árulni, mint Felsőbántókat. „Beszélleni próbáltak a' Ministerek 's azon iparkodtak, hogy Ietsendesithessék a' lármázókat: de semmire sem mehettek, oly nagyon kiáltoztak nevezetesen *Hyde-de-Neuville*, *Labourdonnaye*, 's ezeknek barátjaik. Mellyet a' Ministerek látván jobbnak találták eltávozni a' szalából, kiket az úgy nevezett *mértékletes* gondolkodású képviselők is követvén, végezetre tsak az *ultra Royalisták* maradtak benn, hogy a' Mi-

nistereknak elárultatása felett, magok, szabadon tanátskozhassanak.

Jan. 9-dik napján a' *Lavalettét* illető halálos ítéletet végre hajtották *in effigie*, ilyen pompával: Azon a' piatzon, melynek neve *Grevepiatz*, 's a' mellyen a' *gilotinézások* szoktak esni, egy karót ástak-fel, a' mellyen reggeli 10 órától fogva 4-ig ilyen irás állott felfüggesztetve: *A' Párisi Királyi ítélőszéknek 1815-ben November' 22-dik napján kimondott ítélete, melly által Lavalette Marie-Chaman Ex-Postaigazgató, 46 esztendő, Párisi, a' Grenelle-Saint-Germain utzabéli születésű, 's 150 szám alatt lakott ember, a' feleségárulásról meggyőzöttetvén, halálra sententziáztatott.*“

A' dolog' módjának megadására nézve egy szekeren a' *gilotin'* maschinája is a' karó megé volt állittatva minden hozzá tartozó készülétekkel egyetemben.

A' *Londoni* újságlevelek szerént a' fogházból egyszer kijöven *Lavalette*, azután Párisból ekképpen menekedett-ki: A' felesége' gyalog hintójából, melybe a' fogház' ajtajánál béült vala, a' virág-piatzon kiszállván egy könnyű kotsiba űlt és a' *Grange-Bateliere* nevű utzaba hajtatott, ott egy házba menvén az aszszonyi öltözet helyett *Ánglus Huszár* formaruhát vett-fel. Itt lóra ülvén a' *Clichy* sorompóhoz sietett, a' hol *Ánglus Huszárokra* (vagy jobban mondván a' maga *Ánglus Huszár* ruhába öltözött barátjaira) talált, 's ezekkel egygyütt Párist a' háta megett hagyta.

Más tudósítások azonközben másképpen beszéllenek, azt erőssítvén, hogy mint Kurir úgy jött-ki, Kurir ruhában, Párisból, 's úgy folytatta útját *Belgium* felé; a' postaházaknál még lovakat is rendelt valami nagy úr' számára.

A' *Londoni* Kurirban írják, hogy a' Frantzia Király, midőn az igasság' kiszolgáltatására ügyelő Minister *Barbe Marbois* néki a' *Lavalette'* elszökéséről hirt tett, ekképpen felelt: — „Valójában, én és *Lavaletténé*, meg tettük kötelességünket;

akarnám, ha bizonyos személyekre nézve is ezzel ditsekedhetném.“

Parisi újságok erősítik, hogy a' *Nemzeti Institutum*' új esztendei jó kívánását nem fogatta-el a' Király, azért, hogy még csak ez az égy tiszti kar az, a' melynek tagjai között Királygyilkolók találatnak.]

A' *Nemzeti Institutum*rol az a' megjegyzés fordult elő a' *Párisi* újságokban, hogy annak, hogy az ő tagjai között még most is találatnak Királygyilkolók, az oka ez, ogy ezek nem választás, hanem az előbbeni Országlószékeknek meghatározott rendelkezéseik által nevezettek volt az institútumnak tagjaivá, az institútum pedig soha nem birt azzal a' jussal, hogy a' maga tagjai közzül valaki kiteszithasson.

Lebreton, ezen institútum' 4 - dik Szakaszának eddig volt Titoknokja, 25 - tód magával, külömbkülömb mesteremberekkel, 's kézmívesekkel, kik között még egy módi ruhákkal kereskedő fejer személy is találatnak, a' *Havrei* kikötőhelybe vette útját, a' honnét mind ezekkel egygyütt *Brasiliába* fogjelevezni.

Rheins városában Jan. 3-ikán a' nagy piatzon sok olyan mej-képeket, zászlókat 's egyéb czimereket, rész szerént összerontatott rész szerént összeégettetett a' tiszti kar, melly czimerek a' Bonaparte' idejének maradványai lévén, azon időnek emlékezetére szolgálhattak volna.

Barrasrol azt írják, hogy ő is a' 16-ik *Lajos* halálára voksolt volt ugyan, hanem a' Bonaparte' Frantzia országba való visszatérésekor nem voksolt az ő Toldalék-Constitúziójára, és így őtet nem érdekli a' megbotsátó törvénynek 7 - dik tikkelye. *Cambacherest* ellenben érdekli, mert ő arra is voksolt volt, erre is.

Hertzeg *Luxemburgot* követségbe küldötte a' Frantzia Udvar a' *Brasiliai* Udvarhoz, azért, mint mondják, hogy ott az égygyik Királyi Hertzegasszonyt kérje-meg a' Hertzeg *Berry*' számára.

A' megbotsátó törvényprojektum, úgy, a' mint a' Követek' kamarájában megerősítettett, Jan. 9 - dikén fordult elő a' *Pairek*' kamarájában. Hertzeg *Richelieu* vitte oda és terjesztette a' Kamara' eleibe, egy beszédet intézvén itt is a' gyüléshez. A' több Ministerek is jelen voltak. Elő beszéltette *Richelieu* a' *Pairek*nek, hogy a' Király a' Követek' kamarájához küldvén a' maga megbotsátást illető projektomát, ez a' kamara ahoz egy fontos toldaléket tett, az eránt, hogy bizonyos emberek, a' kik már egy versben a' kegyességnek egy határ nélkül való Aktája által botsánatot nyervén, magokat a' Bitangolónak másod versben is segítő eszközeivé tenni mérészlették, az országból örökre számkivettessenek. Ő Felsége ugyan a' mártír Királynak kívánságától lelkesítettvén ellene szegezte vala magát annak, hogy ezeknek a' bünösöknek ügye ebbe a' bünbe való visszaesésért más bünösöknek, a' kik botsánatot nyertek, ügyektől elválasztassék. Hanem az a' határozatos kívánság, mellyet az Ország' Követei csak nem majd minnyájan megégygyezve kinyilatkoztattak, azt mutatja, hogy egész Frantzia országnak is, melly ezen Követeiket a' nép' kívánságának a' Király előtt való kinyilatkoztatására ide küldötte, a' kívánsága ugyan a' légyen. Erre nézve ő Felsége is a' minden felől hozzá ható kiáltásnak és kívánságnak engedvén, megparancsolta nekünk, hogy a' Követek' kamarája által meghatározott 7 - dik tikkelyt is tegyü'k a' többekhez. Ha tehát az egész Frantzia ország' Követei által kinyilatkoztatott kívánságot, Frantzia országnak még ezen leg első Magistratusa (a' *Pairek*' kamarája) is megerősíti: ő Felsége vissza vonja ezen esetben azon kezeit, mellyeket, ily bünös alattvalóinak védelmezésekre kiterjesztett vala, 's ezek ekkor a' magok sorsokra hagyattatnak. —

Ezen beszédhezképpést a' *Pairek*' kamarájára bizták a' Ministerek az egész tárgynak végső meghatározását: melly is ezt

még ezen ülésben voksolás alá bocsátván, az egész projektomot, a' hozzátépetett 7-dik tikkellyel egyetemben, éppen úgy, mint a' Követek' kamarája meghatározta vala, tsaknem közönséges megégygyezés-sel meghatározta. A' 141 voksoló *Pairek* között 120 - szan találtattak, a' kik megégygyeztek benne, az ellenkezők pedig tsak 21 - gyen.

A' Követek' kamarájában az a' projektum fordult elő Jan 8-dikán, hogy a' születkekről, halottakról, és házásokról való laistromoknak készítését jó leszen ismét a' Papságra bízni, mint ezelőtt volt. Egy képviselő olyan vélekedésben volt, hogy most a' kamarának ennél sokkal fontosabb dolgok felett van oka tanátskozni, de egyéberánt is sokkal károsabb következései lehetnének annak, ha minden régi elfelejtett dolgok előkerestetnek és vissza hozattnak, mint a' mennyit a' javasoltatott tárgynak meghatározásából lehet remélni. De nem lett semmi foganatja beszédjének; meghatározták a' képviselők, hogy fontolás alá veszik a' javasoltatott laistrom-készítést.

Német Ország.

A' *Nassau - Weilburgi* Hertzegnek hirtelen történt halálát így adják elő a' közönséges levelekben: — A' boldogúlt Hertzeg Jan. 8 - dikán estvéli 11 órakor, a' Hertzegnétől a' maga hitvesétől, jó egészségben és egész vidámsággal kijöven, hogy a' maga szobáiba menjen, az útja, a' hol el kellett menni, egy oly grádits mellett esett, mellyen a' kastélynak alsóbb részére jártak-le. Mikor a' Hertzeg itt elment, a' guta megütven, a' gráditson lebukott, 's ezen állapotban talált réá néhány minutum mulva a' fia, a' ki már most Országló Hertzeg. A' gutaütés által okoztatott leesésben annyira összeromlott a' szerentsétlen' agyavelejének minden része, hogy többé magához vissza sem tért, minden maga erejétől való életmozdulásai egészszen megszünvén, tsak a' lélekzése tartott még va-

lami 12 órát. Semmi orvosi mesterség által nem lehetett rajta segiteni.

P r u s s i a.

A' *Berlini* közönséges levelekben ilyen igen nevezetes Rendelés jött-ki Jan. 11-dikén az *ügy mondatott* titkos társaságokra nézve: —

„Mi, *Fridrich Wilhelm*, isten' kegyelméből Prussianak Királya, etc, igasságos kedvetlenséggel vettük eszünkbe azt a' részrehajlás' lelkét, melly a' mi Státusainkban a' titkos társaságoknak fennállása felett való vélekedésbéli veszekedések' alkalmatosságával magát kinyilatkoztatja. Midőn a' haza, az őtet nagyon érdekelt szerentsétlenségek miatt nagy veszedelemben vala, mi magunk helybe hagytuk azt az erkölts és tudománybéli öszszetsatolódást, melly a' *Tugend Bund (Virtus Szövetsége)* nevezete alatt esmeretes, mivelhogy mi azt a' hazafiúi buzgóságnak és azon tulajdonságoknak előmozdittatásokra való eszköznek lenni tartottuk, mellyek az ember' elméjét a' szerentsétlenségek között felelevenítik 's az ezeken való győzedelmeskedésre bátorságot adhatnak. Hanem az ezen öszszetsatolódás' Constitutziójának megerössítettés véggett előnkbe terjesztődött plánumban, valamint szintén a' Státusnak akkori állapotjában is, nem soká okot találtunk annak eltörlésére, 's az a' felett való minden vételkedések' kinyomtatásának megtiltására. —

„Azólta, ugyan azon principiumok és gondolkodás' módjai, mellyek ezen öszszetsatolódásnak támadását okozták vala, nem tsakhogy ennek némelley előbbeni tagjait, hanem népünknek nagyobb részét is felelevenítették, a' melyből, isten' segedelmével, a' hazának megtartatása 's legszebb és legnagyobb tselekedetek szármoztak: de most már — midőn a' békeség mindenütt helyre állott, midőn a' Státus' minden polgárainak azon egy lélek által kell elevenítettetni, midőn mindeneknek tsak azon egy czélzásoknak kell lenni

tudni illik, hogy az illy ditsósségesen megoltalmaztatott nemzeti hajlandóság a' megégygyszertő 's kötelességszerént való iparkodás által fenntartattassék, 's hogy mindennek a' törvényekkel megégygyszertő éljenek, azért, hogy a' békesség' javai eránt mindenek bátorságosok lehessenek, és hogy mindeneknek boldogsága, mely a' mi elvéthetetlen célzásunk, legtökéletesebb állapotra vitettethessék — most már csak ártalmasok lehetnének a' titkos öszszetsatolódások, 's ezen czéllal ellenkező következéseket vonhatnának magok után. —

„Ehez képest mi —“

„Először, Országunk' közönséges törvénye' 2-dik részének 20-dik titulusában és 4-dik szakaszában a' 184 - dik és 185 - dik tikkelyeket, a' hol ezek mondatnak: — A' Státusban minden társaságoknak tagjai köteleztetnek arra, hogy a' magok öszszegyülekezéseknék tárgyat és célját az előljáróknál, ha kívántatni fog, bélelentsék. A' Státusnak több tagjaiból álló titkos öszszetsatolódásokat, ha a' Státushoz 's annak bátorságához valami befolyássok lehet, az öszszetsatolódott személyek, meghatározott pénz és testi büntetés alatt tartoznak az előljáróknál, megvizsgáltatás és helybehagyattatás végett, béjelenteni —

„Másodszor, a' mi 1796-ban Oktober' 20-dikán költ Edictumunkat, melly a' Státusnak kárára lehető titkos öszszetsatolódásoknak megakadályoztatásáról, 's megbüntetéséről szoll —

„Ezennel megújítjuk, és azt akarjuk, hogy minden tartományaink ezekhez alkalmaztassák magokat, 's az itélőszékek a' magok itéleteiket ezek szerént tegyék. —

„Ezen törvényes Rendelések mellett már most a' közönséges nyomtatásban kiadatott irások is, 's az ezen titkos társaságoknak lételekre 's célzásokra nézve ed-

dig fennforgott perlekedés 's haszontalan lévén, és hűséges alattvalóinknak nyughatatlanságot 's igen ártalmas részrehajlást okozván, akarjuk és rendeljük: —“

„Harmadszor, hogy mostantól fogvást feles pénzbéli és testi büntetés alatt a' mi Státusainkban senki semmi efféle irást ki ne adjon és ki ne nyomtattasson.

„Költ Berlinben Jan. 6 - dikán, 1816-ban. —“

„Aláírták — — *Fridrich Wilhelm. H. Hardenberg.*

[*Nagy Britannia.*

János és Lajos ő Austriai Cs. Fő Hercegségek, minekutánna néhány napokig a' Régens Princznek téli lakhelyén *Brightonban*, a' hol, mint más versben is említettük, igen fényes gyülekezetek és pompás mulatságok tartattak, mulattak volna, onnét ismét vissza tértek Londouba.

A' Koronaörökös Hertzegaszszony, *Wallisi Karolina*, Jan. 2-dikán a' *Weymouthi* kastélyból *Windsorba* ment által szállásra. — Az annya ő Kir. Hertzegaszszonyságának, a' *Wallisi* Hertzegné, még folytatja a' maga idegen országokon való útozásait. Most a' régi Görög országban útozik, és mint a' Török vidéki tudósítások említik, nem régén *Athéne* városában járt; onnét Konstantzinápoly felé szándékozott útját venni.

Eliza nevű Anglus hajó Napkeleti Indiából evezvén Anglia felé, Nov. 21-dikén *Sz. Ilonához* érkezett. Ennek ugyan megengedett az oda való kikötés: de a' partra kilépni senkinek nem volt szabad. *Bonaparte* a' sziget' belső részén lakott még ekkor; őtet a' lakosok néhányszor meghívták Generális *Bonaparte* nevezet alatt, magokhoz bálba, de egyszer is el nem fogadta hivataljokat. —

Jan. 20 - dik napján adták 100 Forin' Huszas pénzért 376 forintot Váltotzedu-
ában. Egy Csász. aranyért 17 forintot 25 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 7.

A' Magyar Kurir 7-dik darabjához.

A' múlt Pénteken költ M. Kurirban félbe maradt Lengyel Országai Constitutio végezete.

XXVII. Az úgy nevezett Közönséges Könyvek, mellyek *Ország' Aktai* nevezet alatt esmeretesek, ismét béhozattatnak. Az Ország' Titoknokjai, kik egyszersmind zálogi 'sitélőszéki Conservatoriumok' gondviselői is, a' kerületi gyűlések által választatnak az Ország' gyűléseire, 's zálogpénzt kéntelenítettnek letenni. — XXVIII. A' Lengyel katonaság megtartja a' maga nemzeti tulajdon formaruhájának színét, tulajdon öltözetét, 's mindenét, a' mi az ő nemzeti voltát kimutatja, és úgy tartatik, mint a' lakosoknak, a' Monarkha' és Haza' védelmezésére fegyverbe öltözködöttgyűlekezete. Őtet a' nemzet tartja. A' lábanálló és egész zsóldon lévő sereg békesség' idején tsak egy részét teszi a' fegyveres erőnek, 's örökké készen lenni köteles a' tsatázásra. Az úgy nevezett *militziának* elintéztetése, a' katonai közönséges organizációhoz tartozik. — XXIX. A' katonaság Lengyel ország' határainak védelmezésére van határoztatva; álló szállása a' hazában van; 's tsak Európában lehet hasznát venni. — XXX. Ha (a' jelen lévő hadakozásnak végződése után), az Orosz katonaság külső politikai okokra nézve Lengyel ország' által útozni, vagy abban egy ideig megállapodni kéntelenítettik, a' mi Császári kintstárunknak költségén fog tartattni. — XXXI. A' Romai Catholicus 's az égygyesült Görög hiten lévő Papok, azon summa helyett, melly nékiek eddig *Competentia* nevezet alatt volt az Orzáglószéktől kirendeltetve, annyi nemzeti jószágot

kapnak, melynek esztendőnként való meghatározott jövedelme kétmillió Lengyel Forintra teljek. Ők ezen jószágot, mint elveszthetetlen tulajdont úgy fogják birni. Ez az új fundus, más egyebekkel egyetemben, mellyek ennekelőtte is megvoltak, úgy osztatik-fel az Ekklesiák között, hogy a' szegényebb papok' állapotja megjobbittassék, 's a' templomi szolgálat, a' Seminariumok 's a' nevelő házak' állapotja, bizonyos lábra helyheztetődjék. A' papi jószágok is úgy fognak elintéztetni, mint a' Korona' jószágaival akarunk tselekedni, hogy a' mezei gazdaságnak virágzása nevedjék. Azok a' szántóföldek és kaszállók, mellyek a' papságtól mint nemzeti jószágok elvétettek 's ezekkel öszszetsatoltattak, néki visszadattatnak. Az eddig fennállott törvényekből és rendeletekből mind azok kihányattatnak, a' mellyek a' papi fenytéknek vagy az anyaszentégyház' megsértett jusainak ártalmasok lehetnének. — XXXII. Az a' summa, mellyet eddig az Orzáglószék a' Ref. és Luth. Papságnak fizetett, esztendőnként 100,000 Lengyel forintokra emeltetik. — XXXIII. A' közönséges tanítás nemzetivé és ingyenvalóvá leszen. Annak a' biztosságnak, a' melyre ezen fontos tárgy és a' külömbkülömb vallású részeknek ügye bizattatik, a' leszen a' kötelessége, hogy az illendő megvilágosodásuak és tudományoknak kiterjedését a' hasznos mesterkedéseknek gyarapodását, 's a' mesterségekben és tudományokban való tanittatás' módjának tökéletesülését, minden vallású lakosok között elő mozdítsák. Ez leszen az ország' administráltatása' biztosságainak sorában az első, 's ennek egy Senátor leszen az Előülője. Hogy ez a'

biztosság a' maga kötelességeinek annál könnyebben megfelelhessen, a' közönséges nevelés' fundusa két millió Lengyel forintokra emeltetik. — XXXIV. Mind azok az eddig fennállott rendeletek, mellyek által a' városoknak bizonyos jusok, szabadságok, és privilegiumok adattattak, a' magok erejében megtartatnak. A' városoknak közönségi vagyonaik, a' magok különös tisztjeik által administráltatnak. A' városoknak felsegíttetése és az ő boldogságoknak öregbítettése a' mi valóságos iparkodásunknak czélja, 's a' mi Országlószékünk' törekedésének is egy különös tárgya leszen. — XXXV. A' falusi számos és hasznos emberek' classisának az ő személyes szabadságok, és az a' jussok, hogy magoknak fekvő tulajdont szerezhessenek, telyes erejében megtartatik. Ők a' bizonyos oltalmaztatás és az óltsó törvénytétel felől bátorságossá tétetnek. Az őket illető törvényekben a' mi atyai különös gondoskodásunknak kel lélekezni, 's az ő szerentsés és boldog állapotok' előmozdittatásának kell a' czéljának lenni. — XXXVI. A' Sidó nemzetnek meghagyattatnak azon polgári jusaik, mellyek nékiek az eddig való törvények és rendelkezések által megígértettek. Különös határozások által fognak azok a' feltételek meghatározatni, mellyek által a' 'Sidóknak, a' polgári társaságnak életbeli hasznokból és jótéteményekből való részesülhetés könnyebbé tétethetik. — XXXVII. Annak a' Constitúciónak nagy könyve, mellyet mi Lengyel ország' lakosainak adunk, tartatassék örökrőlörökre annak a' Szent Kötélnek, melly által ez a' ország az Orosz birodalommal megszűnés nélkül való módon, valamint a' mi tulajdon személyünkben, úgy a' mi utánunk következő örököseiknek személyekben is, öszszsatoltatik. A' jelen lévő Aktában kifejeztetett határozások nyilvánóságos módon kifejezik a' mi Lengyel országnak lakosai eránt való atyai czélzassainkat. Ezek a' határozások ennekutánna pontosabb nyilatkoztatások által fognak megmagyaráztatni. Mi bízunk új

alattvalóinknkz jó indulatjokhoz és buzgóságokhoz, azeránt, hogy ők, a' mi példaadásunk által buzdittatván, 's a' haza eránt való tiszta szeretet által lelkesítettvén, könnyebbekké teszik nekünk az arra való eszközöket, hogy az ő szerentséjeket megfundálhassuk, 's nevelhessük.

„Költ Bétsben Majus 13-dikán (25-dikén), 1815-ben. —“

„Sándor.

Horváth Ország.

A' *Klagenfurti* újságnak Déc. 20-dikán költ darabjában ezeket olvassuk: — „E' hónap' 10-dik napján olyan tudósítást vettünk, hogy *Török* országból a' mi vidékeinkre, *Dubitzába*, *Kostajnitzába*, és *Jeszénovába* is általnyomúlt legyen, és hogy *Petriniában* is mutatná már jeleit a' pestis. *Török Dubitzában* ugyan már mind kihaltak benne az emberek, hanem *Austriai Dubitzában* 's a' több nevezett helységekben még csak kevés nyomai látszanak, és csak két ház zárattatott-bé. A' betegeket az ispotályokban gyógyítják. *Petriniába* egy 10 esztendősi fiú vitte-bé a' nyavaját, a' ki maga nem halt-meg ugyan benne, de a' ház, melyben a' fiú lakik, még most is bé van zárva. A' veszedelemnek kiirtásán egy különösen arra kineveztetett biztosság dolgozik; a' *Száva*' vize mentiben kordon vonatott 's a' veszedelmes helyekkel való közösülés 'megtiltatott; a' hidon sem által sem vissza nem botsátanak senkit. Hasonló vigyázás rendeltetett a' *Karlstadt* Generalatusban is a' *Kulpa* vízének mellyékein: a' melly szerént reménleni lehet, hogy a' beállott hideg és a' jó vigyázás nem soká megmentenek bennünket a' félelemtől, mellyet ennek a' veszedelemnek közelléte okoz közöttünk.“

Majland. — Fels. Urunk és Aszszonyuak egészségesek. Jan. 13-dikán a' régi Hadiministerium' leveles házát, a' *Giovani* ispotályát, 's a' siketnémák institutumát meg szemlélni méltóztattak; estve theatromon voltak ő Felségek.